

18 Απριλίου, 1991

[ΠΙΚΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/σές]

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ & ΑΛΛΟΙ,

Αιτούντες,

v.

ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Έφεση δι' Υπομνήματος Αφ. - 265).

-
- Έφεση με υπόμνημα — Αίτημα για αναπομπή του υπομνήματος στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για επαναδιατύπωσή του — Το ίδιο θέμα είχε εγερθεί με αίτηση για έκδοση προνομαικού διατάγματος της φύσεως *mandamus*, αλλά είχε απορριφθεί πρωτόδικα και δεν είχε ασκηθεί έφεση — Κατά πόσο μπορούσε να εγερθεί ξανά στο Εφετείο. 5
- Ανώτατο Δικαστήριο — Δεν χωρεί αναθεώρηση της άσκησης και των αρμοδιοτήτων της δικαιοδοσίας ενός κλάδου του Ανωτάτου Δικαστηρίου από άλλο κλάδο, παρά μόνο μέσω έφεσης.
- Έφεση με υπόμνημα — Αφορά λόγους που συνεπάγονται νομικά σημεία μόνο — Είναι πάντοτε επιφικτή η διερεύνηση των λογικών προεκτάσεων τεθέντος θέματος εφόσον κρίνεται αναγκαία για την επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς. 10
- Οι εφεσεύοντες με αίτημά τους ζήτησαν από το Εφετείο να αναπέμψει το υποβληθέν υπόμνημα στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για επαναδιατύπωση, ώστε να αντανακλά επακριβέστερα τους λόγους που είχαν εγερθεί στην αίτηση για την υποβολή του υπομνήματος. Το ίδιο ακριβώς αίτημα είχε εγερθεί με αίτηση των εφεσεύοντων για έκδοση προνομαικού διατάγματος της φύσεως *mandamus*, είχε απορριφθεί πρωτόδικα από το Ανώτατο Δικαστήριο, και δεν είχε ασκηθεί έφεση. 15 20
- Αποφασίσθηκε ότι*
- Αν και το Εφετείο έχει δικαιοδοσία να αναπέμψει υπόμνημα για επαναδιατύπωση, στην υπό εξέταση περίπτωση το ίδιο ακριβώς θέμα είχε ήδη λυθεί στην αίτηση για έκδοση διατάγματος *mandamus* από άλλο κλάδο του Ανωτάτου Δικαστηρίου και οποιαδήποτε απόπειρα επανεξέτασης του θέματος θα ισοδυναμούσε με αναθεώρηση της άσκησης και των αρμοδιοτήτων της δικαιοδοσίας ενός κλάδου του Ανωτάτου Δικαστηρίου από άλλο κλάδο, έξω 25

1 Α.Α.Δ. Κυριάκου & άλλοι ν. Ταμείου Πλεον. Προσωπικού

από το πλαίσιο έφεσης. Εξάλλου, ήταν πάντοτε εφικτή η διερεύνηση των λογικών προεκτάσεων τεθέντος νομικού θέματος εφόσον εκρίνετο αναγκαία για την επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς.

Το αίτημα απορρίφθηκε.

5 Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

In re Attorney - General of the Republic (Appl. No. 11/90 dated 10.3.90).

Stylianides v. Paschalides (1985) 1 C.L.R. 49.

Patikkis v. Municipal Committee of Nicosia (1984) 1 C.L.R. 802.

10 *Glykis v. Municipal Committee of Nicosia (1985) 1 C.L.R. 206.*

Republic v. Thalassinos (1991) 3 Α.Α.Δ. 203.

Thalassinos v. Republic (Recourses Now. 345/88, 10/89 and 747/89 dated 24.10.90).

Attorney - General of the Republic v. Artemiou (1991) 2 C.L.R. 150.

15 *Markoullis v. C.D. Hay & Sons Ltd. (1977) 1 C.L.R. 134.*

Αίτηση.

20 Αίτηση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για αναπομπή στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών προς επαναπροσδιορισμό των νομικών ερωτημάτων ώστε να αντανakλούν τους λόγους που είχαν εγερθεί στην αίτηση για την υποβολή του υπομνήματος.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και Ε. Λοιζίδου (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους αιτητές - εφεσείοντες.

25 *Α. Σκορδής, για τους καθ' ων η αίτηση- εφεσίβλητους.*

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ : Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής κ. Γ. Μ. Πικής.

30 **ΠΙΚΗΣ, Δ. :** Με ειδοποίηση των εφεσείοντων στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών γνωστοποιήθηκε η πρόθεσή τους να εφεσιβάλουν την απόφαση του Δικαστηρίου που εκδόθηκε στις Υποθέσεις 144/89 και 165/89, σε

σχέση με τα θέματα τα οποία προσδιορίζονται στο συνοδευτικό πίνακα Α'. Σ' αυτόν καθορίζονται οι νομικοί λόγοι στους οποίους οι εφεσείοντες βασίζουν την έφεσή τους, τους οποίους ζήτησαν όπως ενσωματωθούν σε υπόμνημα για υποβολή στο Ανώτατο Δικαστήριο προς αναθεώρηση των εγειρόμενων θεμάτων, βάσει των σχετικών διατάξεων του περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών Νόμου του 1967 (Ν 8/67 - άρθρο 12(13)(ii)) (όπως τροποποιήθηκε από τις διατάξεις του άρθρ. 12(3)(ii) του Ν 5/73). Ο νόμος περιορίζει το δικαίωμα έφεσης σε νομικά σημεία, και αντικαθιστά την ειδοποίηση έφεσης, το σύνηθες μέσο άσκησης έφεσης (Δ.35, Θεσμοί Πολιτικής Δικονομίας), με υπόμνημα που υποβάλλεται από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου. Ο προσδιορισμός των εγειρόμενων νομικών σημείων και η διατύπωσή τους, επαφίεται, μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης, στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου. Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου υπέβαλε στο Ανώτατο Δικαστήριο το υπόμνημα το οποίο αποτελεί το αντικείμενο της έφεσης. Μετά από μακροσκελή έκθεση των γεγονότων και ευρημάτων του Δικαστηρίου, διατυπώνονται, προς επίλυση, ισάριθμα νομικά ερωτήματα με εκείνα που εκτίθενται στην αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα, όχι όμως πανομοιότυπα στις λεπτομέρειές τους και το ζητούμενο.

Με αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα στο Ανώτατο Δικαστήριο, βάσει του άρθρ. 155.4 του Συντάγματος, επιδείχθηκε η αναθεώρηση της απόφασης του Προέδρου του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, σε σχέση με τη διατύπωση του υπομνήματος, και η έκδοση προνομιακού εντάλματος Mandamus, για τη συμπερίληψη στο υπόμνημα αυτούσιων των νομικών λόγων που οι εφεσείοντες αξίωσαν όπως περιληφθούν στο υπόμνημα ως βάση της έφεσης. Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση - Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας (Αίτηση Αρ. 11/90 ημερ. 10.3.90), κρίνοντας ότι δεν είχε θεμελιωθεί λόγος για παρέμβαση στην άσκηση των εξουσιών του δικαστηρίου στη διατύπωση του υπομνήματος. Διαπιστώθηκε ότι το υπόμνημα "... εγείρει προς συζήτηση την ουσία των θεμάτων γύρω από τα οποία περιστρέφεται η αμφισβήτηση." Στο σκεπτικό της απόφασης επισημαίνεται ότι η διατύπωση

των εγειρόμενων νομικών θεμάτων αποτελεί ευθύνη του πρωτόδικου δικαστηρίου, και ότι το δικαστήριο δε δεσμεύεται να διατυπώσει το υπόμνημα ή τα νομικά θέματα των οποίων η υποβολή, για σκοπούς έφεσης, επιζητούνται

5 κατά τρόπο πανομοιότυπο προς εκείνο που επιδιώκει ο εφεσείων. Υποδεικνύεται επίσης ότι η σύνταξη του υπομνήματος δεν αφίσταται του ενδεικνυόμενου* τρόπου διατύπωσής του, και οι εκιθέμενοι λόγοι έφεσης περιορίζονται σε καθαρά νομικούς.

10 Εναντίον της απόφασης δεν ασκήθηκε έφεση. Πριν την ακρόαση της έφεσης ο Γενικός Εισαγγελέας ήγειρε εκ νέου ένσταση στη διατύπωση του υπομνήματος, με αναφορά στο περιεχόμενό του και με αίτημα την αναπομπή του στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προς επαναπροσδιορισμό των νομικών ερωτημάτων, ώστε να αντανakλούν

15 τους λόγους που είχαν εγερθεί στην αίτηση για την υποβολή του υπομνήματος. Το αίτημα είναι ουσιαστικά το ίδιο με εκείνο που είχε εγερθεί με την αίτηση για προνομιακό ένταλμα Αίτ. 11/90, και σκοπεί στην επίτευξη του ίδιου στόχου, την πληρωση κενού στην άσκηση των εξουσιών του κατώτερου δικαστηρίου. Εξουσίες για αναπομπή από το Εφετείο, αναγνωρίζουν, όπως εισηγήθηκε, προηγούμενες αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις οποίες κρίθηκε ότι στα πλαίσια άσκησης της δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου παρέχεται

20 εξουσία για αναπομπή του υπομνήματος στο πρωτόδικο δικαστήριο προς αναδιατύπωση των ερωτημάτων, ο,ποτεδήποτε κρίνεται ότι αυτά δεν ανταποκρίνονται στα εγερθέντα ερωτήματα, ή δε διατυπώνουν ευχερώς τα νομικά θέματα τα οποία εγείρονται.

25

30

Ο Γενικός Εισαγγελέας επεσήμανε ότι τα θέματα τα οποία έχει ζητήσει να τεθούν προς κρίση από το Ανώτατο Δικαστήριο, στη δικαιοδοσία εφετείου, είναι ύψιστης σημασίας για τον καθορισμό του πλαισίου εφαρμογής του

35 περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου του 1967 (Ν 24/67, όπως τροποποιήθηκε - βλ. ιδιαίτερα Ν 6/73), και

* (Βλ. *Stylianides v. Paschalides* (1985) 1 C.L.R. 49).

των εξουσιών του Διαιτητικού Δικαστηρίου το οποίο εγκαθιδρύθηκε βάσει του περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών Νόμου του 1967 (N 8/67). Πιο συγκεκριμένα, τίθεται προς κρίση η υποχρέωση του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού προς εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων του εργοδότη προς εργοδοτούμενο τις οποίες παρέλειψε να εκπληρώσει, καθώς και η ευθύνη του Ταμείου για ικανοποίηση αποφάσεων στις οποίες δεν είναι διάδικος, σε συσχετισμό με τις διατάξεις του άρθρ. 30 του Συντάγματος.

Ο κ. Σκορδής έφερε ένσταση εκ μέρους των εφεσειόντων, στην αναπομπή του υπομνήματος ενόψει της απόφασης του δικαστηρίου στην Αίτηση 11/90. Οποιαδήποτε προσπάθεια, εισηγήθηκε, για επανεξέταση των λυθέντων, με εκείνη την απόφαση, θεμάτων, θα συνιστούσε έμμεση αναθεώρηση της απόφασης του δικαστηρίου στην υπόθεση εκείνη, έξω και πέραν των ορίων δικαιοδοσίας του Εφετείου (άρθρο 11(3) του Ν 33/64). Υπέδειξε όμως ότι εφόσο τα θέματα τα οποία εγείρονται είναι νομικά, δεν εμποδίζεται το Ανώτατο Δικαστήριο, στην εξέτασή τους, να επεκταθεί στη διερεύνηση των προεκτάσεών τους σε συσχετισμό και συνάρτηση με το υπόβαθρο των γεγονότων τα οποία συνθέτουν τη διαφορά.

Εξετάσαμε με πολλή προσοχή το εγερθέν θέμα, και καταλήξαμε ότι το αίτημα του Γενικού Εισαγγελέα πρέπει να απορριφθεί. Ανεξάρτητα από την εξουσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην άσκηση της δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του, βάσει του άρθρ. 11(3) του Ν 33/64,* να αναπέμψει υπόμνημα το οποίο υποβάλλεται προς επαναδιατύπωση ή επαναπροσδιορισμό των λόγων της έφεσης, η εγκυρότητα του υπομνήματος δε μπορεί να αμφισβητηθεί εφόσο έχει κριθεί από αρμόδιο δικαστήριο ότι εκθέτει τα εγειρόμενα θέματα, και ότι η εξουσία του κατώτερου δικαστηρίου ασκήθηκε σύννομα, μέσα στο πλαίσιο των

---

* (Βλ. μεταξύ άλλων, *Pattikis v. Mun. Committee Nicosia* (1984) 1 C.L.R. 802, και *Glykis v. Municipal Committee of N'sia* (1985) 1 C.L.R. 206).

εξουσιών του. Οποιαδήποτε απόπειρα εκ μέρους μας για επανεξέταση του θέματος θα ισοδυναμούσε με την αναθεώρηση της απόφασης στην Αίτηση 11/90 που βρίσκεται εκτός του πεδίου δικαιοδοσίας του εφετείου. Η μόνη
5 οδός για την αμφισβήτηση της απόφασης του δικαστηρίου στην Αίτηση 11/90, ήταν μέσο έφεσης, βάσει του άρθρ. 11 (2) του Ν 33/64. Όπως και πρόσφατα έχει επισημανθεί, δεν παρέχεται δικαιοδοσία, εκτός στο πλαίσιο έφεσης, για
10 την αναθεώρηση της άσκησης και των αρμοδιοτήτων της δικαιοδοσίας άλλου κλάδου του Ανωτάτου Δικαστηρίου (βλ. παρατηρήσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις Δημοκρατία ν. Θαλασσινού (1991) 3 Α.Α.Δ. 203, Γρηγόρης Θαλασσινός ν. Ε.Δ.Υ. (Προσφυγές Αρ. 345/88, 10/89 και 747/89 ημερ. 24.10.90) και Γενικός Εισαγγελέας ν. Αρτεμίου
15 (1991) 2 Α.Α.Δ. 150).

Το επίδικο θέμα της διαδικασίας στην Αίτηση 11/90 ήταν το ίδιο ακριβώς θέμα το οποίο έχει εγείρει ο Γενικός Εισαγγελέας στην παρούσα διαδικασία, δηλαδή, ο προσδιορισμός, μέσο υπομνήματος, του αντικειμένου της έφεσης. Εφόσο κρίθηκε ότι τέθηκαν προς εξέταση κατά την
20 έφεση, κατά τον προβλεπόμενο τρόπο (βλ. *Stylianides ν. Paschalides*, ανωτέρω), τα εγειρόμενα με την αίτηση του εφεσεύοντα θέματα, το θέμα θεωρείται λελυμένο, και οι διάδικοι καλύπτονται να επαναφέρουν το θέμα προς επανεξέταση στην παρούσα διαδικασία. Οποιαδήποτε δε απόπειρα επανεξέτασης του θέματος, θα ισοδυναμούσε με την
25 άσκηση ελέγχου και τον υποσκελισμό της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, βάσει του άρθρ. 155.4 του Συντάγματος. Βάσει των σχετικών διατάξεων του του νόμου, έφεση (μέσο υπομνήματος) εναντίον απόφασης του
30 Εργατικού Δικαστηρίου, χωρεί μόνο για νομικούς λόγους οι οποίοι, εξ αντικειμένου, συναρτούνται, στον προσδιορισμό του εύρους και των προεκτάσεών τους, με το υπόβαθρο των γεγονότων το οποίο εκτίθεται στο προοίμιο
35 του υπομνήματος. Η διερεύνηση των λογικών προεκτάσεων τεθέντος νομικού θέματος, είναι πάντοτε επιβλητική εφόσο κρίνεται αναγκαία για την επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς.*

---

* (βλ. *Markoullis ν. C.D. Hay & Sons Ltd* (1977) 1 C.L.R. 134).

Και στην προκειμένη περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη το κείμενο του υπομνήματος, δε διαπιστώνουμε οποιοδήποτε εμπόδιο στη διερεύνηση των υποχρεώσεων του Ταμείου για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων του εργοδότη οι οποίες δε σχετίζονται με τον πλεονασμό, ή οποιαδήποτε υποχρέωση του Ταμείου να ικανοποιήσει απόφαση στην οποία δεν είναι διάδικος.

5

Το αίτημα απορρίπτεται. Η έφεση ορίζεται για ακρόαση στις 20/5/91, 3.30 μ.μ..

Η αίτηση απορρίπτεται.